

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	"
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	"
— Hirdetések díjszabás szerint. —											

Immaculata.

Oh, de mennyire kell a mai társadalomnak valami olyan ideál, mely tökéletes legyen, mely fényes legyen, mely fölt nélküli legyen, mely Immaculata legyen! Minél jobban elsötétül a társadalom ege — annál nagyobb és megkapóbb kerethet, annál vakítóbb fényben ragyog fel az Immaculata. Ez a fényes csillag bevilágít a mai társadalomba, melyet a hazugság, kétszíniség, farizeusság jellemez. Ma már a vallás legszentebb eszközeit is önző és hazug céljaikra használják az emberek.

Hazudik, kinek bajai, titkai, terve, kinek ambíciói vannak. Hazudnak a völegények, a menyasszonyok, apák, anyák, gyermekek. Hazudik az egész társadalom.

Ha egyszer valaki elő merne állani azzal, hogy földhöz ragadt szegény, tele van adóssággal, szóval úgy beszélne mindenről, ahogy érez, bizonyos, hogy kidobnák a társadalomból. Megtagadnának vele minden közösséget.

Nézzünk csak körül.

Odahaza, a „családi szentély“ben történet akármilyen nyilvánosságnak azonban mindazt nem szabad látni, tudni, hallani. Odahaza nyugodtan olvashatják az eladó leányok, vagy a serdülo csemeték a „Magyar Figaró“-t, a „Kis Élelap“-ot, avagy ami a fő, a „Fidibusz“-t, a frivol regényeket, de a világ előtt: — Isten ments! Isten ments!

Mindezeket az juttatja eszembe, hogy egy boldog családapa a tavasszal, mikor a színészek javában játszottak a Vigadóban, végtelenül felháborodva mondotta nekem, hogy a „Varázskeringő“, „Naftalin“ s más modern ízű darabok előadását milyen sok eladó lány nézte végig. Erősen kikelt a színidirektor ellen, hogyan adhatnak elő ilyen izléstelenségeket. És a sajtóra is alaposan rádörgött, hogy miért nem indít irtó harcot a fent jelzett fajtájú darabok ellen és a közönség ellen is, hogy nézhetnek végig olyan nuditásokat.

— Az én leányaim — mondotta — undorral hagynak ott az efféle darabokat.

— Mindez nagyon szép dolog, — mondottam, — de hát akkor azt se tessék megengedni, hogy kedves leányai a forró nyári hónapokban, avagy a báltermekben mélyen kivágott ruhában, csupasz vállakban jelenjenek meg.

— Ja, ez megint más, vágott közbe mondandómat be sem várva a boldog családapa.

Nem akartam vele vitatkozni, szeméit felnyitni, szemébe mondani: miről jó ez az önámítás, hazudozás. Aztán csaknem teljesen elfeledtem a köztünk lefolyt párbeszédet.

S most, hogy a napokban, amikor e boldog családnál látogatást tettem, a ház szemefényei, a szülők büszkeségei, a bállok királynői a „Fidibusz“-t magyarázták nagy élvezettel . . .

És így van ez mindenben, kevés kivétellel, mindenütt.

A megélhetéshez szükséges a hazudozás, a nagyozolás, az üres póz.

Odahaza, ami történik, minden jól

TÁRCA.

December 6.

A föld keblét bár hólepel borítja,
Száraz galyat ráz . . . csapdos téli szél,
Végig szalad hegyen, völgyön sikongva,
S a pusztuláson bús siralma kél;
Szívünkben mégis örömdalok zsongnak,
Arcainkon tavasz-mosoly derül . . .
. . . Nagyasszonyunk! . . . fogadd e szívadaloknak
Kicsi füzérét . . . szeretet-jelét.

Levita szívek küldnek dalt ma Hozzád
Kívánva sok, . . . sok ilyen ünnepet.
Szent öregséged, hogy bearanyozzák,
Mint kelő nap a tiszta, kék eget.

Kit is köszönhet méltóbbképen e nyáj,
Nagyasszonyunk, mint Teget, az Anyát:
Hiszen Neked . . . — a jó Isten után —
Neked köszöni aldott Pásztorat.

Mit adjunk, mond viszonzásképen Érte. . . ?
Arany . . . ezüst pótolni keptelen.
De mit adhat napnak virág cserébe
A fényugárért . . . rövid életen . . . ?
Mint illatát, mely föl, egekbe szárnyal. . .
. . . Fogadd hát tőlünk lelkünk illatát,
Amely gomolg . . . száll fellegeken által,
Szárnyain visz szentáldozást . . . imát.

. . . Rorate coeli, oh harmatozz nagy Ég.
Áldásod esepjét hintsd a földre le.
S a kinek szíve szent lángokban ég,
Nagyasszonyunkat áraszd el vele.
Hogy benne egyikép' gazdag és az árva,
Pásztor, s a nyáj mely szív-dalát hozá,
Minden hiva Védangyálát találja. . .

Nagyasszonyunk! . . . élj boldogul soká!

E dalfüzert szívből nyújtva feléd:
Kérünk . . . fogadd szeretetünk jelet.

—y.

Szabdkömüves vélemény X. Pius pápáról.

Az „Socácia“ szabdkömüves havi folyóirat a megelőző év áprilisában X. Piusról egy cikket közölt, melyből a következő sorokat veszük ki: „Szegény, de tiszta fajú családnak gyermeke. Az egyház által és az egyházzert neveltetve, életének tisztasága, megfeszített munkássága s az egyházi intézmény iránt való teljes odaadása következtében megérdemelte, hogy magas állásra emelkedjek. Esorok Sarto bíboros egész éleltörténetét tartalmazták, akit egy tájékozatlan Conclave — mint X. Pius — pápává választott. Szerencséje nem mutatkozott korán. 40 éves korában még falusi plébános volt. Püspöke, kinek vikáriusgeneralisra volt szüksége, e munkás és áldozatrakész papot szemelte ki, aki az egész teológiát könnyv nélkül tudta. 9 év

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 17.

. . . a legjobb hírnévnek örvendő és legregőbb egyházi szerek, ruhák, zaszlok stb. gyára. . .
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

van, akármilyen rossz is, csak a világ ne tudja meg.

Mondja valaki, hogy kevés kivétellel nem így van-e? Sajnos igen!

Hazudik a szülő, a gyermek. Irigykedik egymásra a jó barát, a kartárs, szidják egymást lépten-nyomon. Természetesen egymás háta mögött, szemtől-szembe hizelegnek dicsérik, egymást, hazudoznak egymásnak.

Pedig bizony, ha az emberek megtanulnának őszinték lenni, mennyivel kevesebb lenne a szenny, a piszok, mennyivel kevesebb tragédia fordulna elő az életben, mennyivel szebb, kellemesebb volna az élet!

Csak fényt, csak önérzetet, csak hit-hűséget, csak őszinteséget, csak egyenesiséget, csak szeretetet akar belopni lelkünkbe az Immaculata, — félre az akadályokkal — legyen ne csak becsületünk — mert ez a világ előtt a minden, — hanem lelkünk is immaculata.

Erkölcsvédő egyesület.

Irta: Balás Béla.

A szabadkőművesek egész dunai hajókkal ajándékozzak az ingyen kenyér céljaira a gabonát. A napokban ismét megnyílt az ingyen tejet osztó bolt a fővárosban. Kispesten építik a munkásoknak a pavilonokat. Az új eseléd-törvényben a szolga az úr és az úr a szolga. Amerikában meg pláne a növeledék kiköti, hogy az úrnő zongoráját ő is használhassa, s hogy betenként egyszer, az ő fogadó napján a vendéget a házbeliék kiszolgálják. Budapesten azon gondolkoznak, hogyan lehetne mesterséges havazást csinálni, hogy a hóhányóknak munkát adhassanak. Franciaországban most törlik el a halálbüntetést. Budán a sváb tantok mopszlijai

mulva a mantuai püspöki székre ajánlotta. Ismét 9 évvel később, 1884-ben XIII. Leó meg akarta semmisíteni az olasz kormány kegyúri jogát a velencei patriarchatus felett; ezért elhatározta, hogy önállóan egy jelöltet szemel ki, aki ellen senkinek sem lehessen kifogása. Msgr. Sartot választotta s őt nevezte ki bíborossá. — A Conclavében saját hozzájárulása nélkül előnyére szolgált a curiai bíbornokok antagonizmusa s Ausztriának vétője Rampolla bíboros, Franciaország jelöltje ellen.

Gyenge természetnek tartották, akit a környezet kormányoz és ural. De csakhamar észrevették, hogy — mint V. Sixtusnál — tévedtek. Rövid idő mulva trónraültetése után X. Pius annak tünt fel, a mi különböző állásaiban mindig volt: önálló fellepő embernek. Mindazon tulajdonságok közül, melyek miatt rendszeren dicsérni szokták, csak háromnak van birtokában: van előhite, lelkesült munkakedve s a legnagyobb önzetlensége. X. Pius igazi jellemző vonása: hite. A szó legtágasabb és legmélyebb értelmében: hisz . . . S hiszi azt is, hogy a pápa összes kiváltságait meg kell védeni. Midőn a francia seperációs törvényt elvetette, az egyháznak mintegy 200 millió kárt okozott. Ha 200 milliárdról lett volna szó, épen úgy eselkedett volna.

Így bilincselte le a pápa kiváló tulajdonságaival az egyháznak legádázabb ellenségeit is: akarata ellenére oda kell jutniok nekik is, hogy él elemmel teljes hódolattal járulnak hozzá.

selyemmel hímzett bársony kabátban járnak telen s plüs divánon szundikálnak ebéd után. Nyáron Angliában a lovak fejére szalmakalapot tesznek, nehogy szellemi tehetségük a forró naptól csökkenjen. S ha kelletténél több terhet rak valaki a saját lóra után, vagy ha valaki az utalatosan elhozott kís mopszlit oldalba tiszteli, a rendőrbácsi felírja az illetőnek a nacionálját . . .

A végtelenségig folytathatnám a helyes, okos humanizmus térfoglalásának s az ostoba, nevetséges szelvelgések eseteinek a felsorolását, de nem folytatom, hogy minél hamarabb igazolhassam magam, miszerint nem vagyok lelketlen, a mikor ezeket úgy emlitem, mintha helyteleniténem.

Nem helyteleníté n. Többé kevésbé helyes dolgok ezek. Csak azt tartom különösnek, hogy akkor, a mikor az ilyen dolgokra mindenféleképpen szervezkednek, egyesülnek, a mikor mindennek és mindenkinek megvan a társadalomban a maga védője és gondozója, miért kell ezen egyesek és csoportok védeltségével, gondozottságával szemben éppen az összesség általános, közös, egyetemes nagy kincsének, az erkölcsösségnek vérző lábbal, tüskeágszakgatta ruhában, feleletlen, majdnem mindenkitől elhagyatva lerogyania az útszéli rögre?

Micsoda humanizmus uralkodik századunkban?

Micsoda korlátoztsága a világos ésszel kérekedő 20. századnak az, hogy a fának, a társadalom fájának egyes kisebb-nagyobb ágait nyesegeti, hernyózza, ápolja, gondozza s a törzset, a melyet fattyuhajtások vesznek körül s a gyökereket, a melyeket hizott kukacok rágnak, azt rábizákk azokra, a kiknek a fején taposnak az ágakat, leveleket gondozó humanisták.

Sőt az ésszt isténítő szabadkőművesek annyira mennek eszük félelmes nagy világosságában, hogy még egyszer kivágják a törzset az általok gondozott ágaknak és leveleknek. Az előjelek után itelve ebben semmi lehetetlenség sincs. Aminthogy Franciaországban a törzsnek „elvéhdedett” kérgét már is hántogatták.

És a törzs, a gyökerek gondozóinak nagy része is mit tesz?

Ha őszintén akarjuk a bajt orvosolni, őszintén állapítsuk meg a diagnózist is.

A törzs- és gyökérgondozók szomorúan nagy része letelepedik a fa alá s elfoglalja és eszi a fa régi gyümölcsét. Hogy ezzel a fa jövő természetét nem biztosítja, avval nem törődik. A míg ő él, addig lesz a fa alatt s aki hátul marad, tegye be az ajtót.

Egyéb okok mellett mi terjesztette igen nagy mértékben az Alföldön is a népelégedetlenségét, a fennálló rend gyűlöletét, a szocializmust?

A nép leghivatottabb vezetői nagy részének elanyagiasodása, elvilágiasodása.

Voltak és vannak sokan, a kik kenyérkereső hivatalnak tekintették és tekintik apostoli hivatásukat s meg társadalmilag is szívesebben érintkeznek és esznek egy asztalnál s szívesebben kártyáznak gazdag gazdatisztekkel, mintsem valamelyik vallásos hívüket nemes törekvésében támogatnák.

Azt hiszem, ennek az igen kényes dolognak a bővebb fejtegetését s a botránys példák felhozását már csak azért is mellőzhetem, mivel hogy a nemsokára alföldi eredményeket eredményező dolgokat már Erdélyben is, sőt magában a klasszikus vallásosságú Csikban is lát, ha szertenez. Sőt látnia kell még akkor is, ha szerte nézni nem akar.

Itt is a fa alatt sok a lakmározó s a felsőbbek iránt engedetlen, lázadó Koppány.

De ezen szomorú jelenségek után aztán lehet azt is konstatálni reményteljes örömmel, hogy mily nagy isteni ereje a mi szent hitünknek s hogy mily erővel terjed a Krisztusban való megújulás.

Napról napra ugyanis több és több világi katolikusból támad fel a katolikus lelkiismeret, önérzet és lelkesedés s felkel hite védelmére.

Azonban mit ér egy-egy ilyen könnyen eltorlított vessző külön-külön, ha nincs aki és ami nyalábbá kösse? Mit érnek a buzaszalak szerteszt a mezőn, ha nincs ami, vagy aki kevébe kösse azokat?

Bizony nem sokat.

Pedig ha egyesület alakul a beteg állatok védelmére, mennyivel inkább kell alakulnia a társadalom beteg lelkének, beteg erkölcsének meggyógyítására.

Ne várjuk azt, hogy a fővárosból induljon ki a kezdeményezés. Ott a legtöbb egyesület azért alakítják, hogy egy-egy szegény embernek új állást, címet teremtsenek.

Csikból, a vallásosság klasszikus földjéről kell kiindulnia ezen új és legtöbb egyesületnek. Itt a legszívósabb az ősi szent hithez való ragaszkodás s a mai idők egyik legalkalmasabb módján, társadalmi egyesülés útján kell megvédelmeznünk azt, a mit a templomból elég hatásosan ma már nem tehet.

A kormánynak is támogatnia kell azután az ilyen egyesületeket, mert ha Hunnia virágos kertjének a földjét meg nem tisztítjuk, az adóalanyok is elpusztulnak.

Jó volna tehát Somlyón megindítani a mozgalmat a Jézus nevében.

Az új végrehajtási novelláról.*

Legyen hála, a jó Istennek! ellenem még végrehajtást soha sem foganatosítottak, de mint négygyermek, néplelkipasztorra közel félszázad alatt sokszor találkoztam emberekkel, kiknek — nem ritkán önhibájukon kívül — a végrehajtók forró könnyeket sajtoltak ki szemekből. Innen van, hogy én a végrehajtók iránt bizonyos ellenszennvel viseltetem.

Talán ennek az ellenszennnek tulajdonítható, hogy jelen cikk megírására oly nehezen vállalkoztam.

Ezek előre bocsátása után lássuk, mi a végrehajtás?

A végrehajtás — úgy amint az az 1881. évi 60. törvénycikk keretében benne foglaltott — nem egyéb, mint a végrehajtó közegek gyönyörűsége, adósok réme, árvak és özvegyek könnyeivel megöntözött vánkosok elemesztője, kezesek csendes álmainak háborgatója, uszorasok és pénz hitelezők vagyonsodásának aranykulcsa. Tudok eseteket, hol egynek adóssága miatt valamennyi tulajdonos-társ ingatlanaira rezevetetett a végrehajtás; gazdag hitelezők 30—40 frton 5—6000 frtos házakhoz jutottak; kevés adótartozás miatt templom értékpapirjai lefoglaltattak. Ilyen körülmények között ne esodálkozzunk, ha három évtized alatt alkotott törvényeink között egyetlen egy sincs, melynek rendelkezései ellen annyi kifogás, annyi panasz hangzott volna fel, mint az 1881. évi 60 ik törvénycikk rendelkezései ellen. Panaszkodott az adós, mert a hitelezők az árverést ijesztő rémnek használták fel. S vajjon erkölcsösnek volt-e tekinthető az a praxis, hogy árverést árverés után tüzetek ki a hitelezők az adós ellen s ezen a címen horribilis költségeket fiztettek vele, úgy, hogy azért a tökekövetelés mindig

* A felsikí esp. ker. idei ősi koronagyűlésén felolvasa: Kőrödy Mihály esikszentmiklósi plébános.

fennállott? De panaszkodtak a hitelezők is az 1881. évi 60. t. c. rendelkezései miatt, mert ott, ahol kielégítési alapul csak az ingóságok szolgálták, hitelező csak akkor kapta meg pénzt végrehajtás után, ha az adós fizetni akart. Aki fizetni nem akart, az igényperekkel úgy elintézte az ügyet, hogy a hitelező soha egy fillért sem kapott, mert az árverésen befolyt vételár oly csekély volt, hogy igen sokszor az árverés költségeit sem fedezte.

Ha pedig az adós nem azért túszt az árverést, hogy később az árverési jegyzőkönyvek alapján igényperekkel lépessen fel, akkor a hitelező sem kapott semmit, sőt a jövőbe vetett bizodalmit is elveszítette, mert az az adós, ki fizetni akart, de nem tudott, az árverés után rendszerint elzüllött.

Ezeket tekintetbe véve magánjogi törvényalkotásaink között, nincs egys, a melyet oly nagy érdeklődéssel fogadott volna az ország közvéleménye, mint a fennidézett 1881. évi 60-ik t. c. módosítását; s a melyet hitelező és adós a benne rejlő és a szociális életre messze kiható következmények miatt nagyobb örömmel üdvözölne, mint a most szóban forgó 1908. évi 41-ik törvénycikket, vagyis az 1881. évi 60. t. c. módosítását illetve kiegészítést. Jó törvényhozásnak ugyanis nemcsak az a feladata, hogy a hitelezőt a maga követeléséhez hozzásegítse, hanem gondoskodnia kell arról is, hogy az adósok legalább annyira maradjon meg, a mi ből életét eltengethesse! Így gondolkodott Szi-lagyi Dezso egykori igazságügyi m. kir. miniszterünk is, midőn 1891-ben megírta a végrehajtási törvény reformját. De ez csak ígeret maradt, míg a koalíciós kormány be nem látta az 1881. évi 60 ik törvénycikkeknek a közgazdaságra vonatkozó káros voltát és a kis existenciákra vonatkozó demoralizáló hatását. A törvény maga segítette elé a könnyelmű adósság csinálást, s intézkedéseivel számos család romlását idézte elő, tehát magának a törvénynek kellett ezeken az állapotokon változtatni és az anyagi romlásnak útját állani.

A régi szabadelvű irány a nép szükségleteit számba nem véve, idegen intézményeket ültetett ide át, miáltal beállott a társadalmi erők megbillenése, beállott egy felfordulás, bekövetkezett az, hogy a társadalom erősebb és elelmesebb része reá nehezedett a gyöngébre és a tehetetlenre és azt kizsákmányolta. Az új végrehajtási eljárással a törvény kiakarja venni a kis embereket abból az élő háréból, mely az adóst a legkisebb adósság miatt is képes mindeneből kivételként, s ilyenformán olyan bajokat igyekszik orvoslani, melyeknek orvoslása tovább egy pillanatig sem késhetett a magyar gazdasági élet tönkretétele nélkül. Az 1908. évi 41-ik törvényekik szentesítést nyert 1908. augusztus 6-án, kihirdetett 1908. augusztus 25-én, hatályba lépett 1908. szeptember 9-én. Célja: orvosolni az 1881. évi 60. t. c. hibáit négy irányban és pedig:

1. abban, hogy a végrehajtás az adós ekszisztenciáját lehetőleg kímélje és megélhetését ne lehetetlenítse, az úgynevezett létminimumot meg ne támadja;

2. abban, hogy az ingatlanoknak végrehajtás után valóságos értékökkel arányban nem álló alacsony áron való eladása megakadályoztassék;

3. hogy a végrehajtási eljárás költségei, főleg mikor csekély az adósság — a lehetőségig leszállíttassanak;

4. Az 1881. évi 60. t. c. egyéb fogyatkozásai megszűnjének.

Nem feladatom itt a §§-okat elszámolni. Csak érintetem némileg az irányelveket annak

konstatálása képen, hogyha egyik vagy másik érdeket kellenetlenül is lepte volna meg a törvényhozás e munkája, a nagy egészre az átmenet nehézségei után mégis üdvös hatással kell, hogy birjon.

Különösen három jelentőségteljes újítást tartalmaz a törvény. Ezek a következők:

1. Hogy a kis emberek existenciáját megerősítse, a végrehajtást szenvedőnek és házi népének a háztartáshoz szükséges házi- és konyhabutorait s egyéb fenntartáshoz szükséges tárgyait, valamint a kisiparosoknál, a kézműveseknél a keresetükhöz szükséges eszközöket és 150 korona értékű anyagkészletet lefoglalás alól kiveszi.

2. A köztisztviselők lefoglalható járandóságának minimumát 1600 koronánál 2000 koronára emeli fel; a magántisztviselőknél azt 1000 koronáról 2000 koronára tolja ki.

3. A 12 holdat meg nem haladó kisbirtokosoknál a mezei gazdalkodással foglalkozóknak, ha birtokaikat házilag művelik fundus in-structusát (vetőmag, igás állatok, felévre szükséges takarmány, szalma és alom, továbbá gazdasági eszköz és trágya) a foglalás alól mentesíti.

Mi következik e három jelentőségteljes újításból?

Az, hogy a hitelezők olyan egyéneknek, kiknél a személyi hitel mellett biztosíték csak a fenn elősoroltakban birja alapját, nem szívesen adnak kölcsönt; a z a d ó s pedig legtöbbször egyéni hitelnek megbízhatóságára léven utalva, igyekezni fog kötelezettségének eleget tenni, ha adóssága van; ha pedig nincsen adóssága, akkor megélhetési módosztatást úgy fogja beosztani, hogy nagylábon ne járjon, a takarozón túl ne nyújtózkodjék, és kölcsönért sehova el ne szoruljon.

A fennebbiek szerint a novella az adóssokat minden áron mentesíteni akarja a megterheléstől, miből önkényt következik, hogy a kölcsönöpenzek kihelyezésénél a hitelezőknek is felette nagy körültekintéssel és óvatossággal kell eljárniok, ha pénzeiket az elveszés veszedelmének kiténni nem akarják. És itt a hitelezők között mindenesetre érteni kell az egyházakat is, mert hála a jámbor ösők és istenfelő hívek buzgóságának, alig van egyházközség, mely kölcsön adott, vagy kölcsön adandó pénzzel nem rendelkezik. Az egyházi vagyon kezelése és ellenőrzése rendkívül nagy felelősséggel jár. Épen azért az annak megőrzését célzó szabályrendeletek főképen az új novella életbe lépése után szigoruan szem előtt tartandók, mert a novella különösen az ingóságokra vezetett végrehajtást megszorítja, az ingóságok végrehajtás alól mentesítésével a könnyelmű adósság csinálásnak útját állja. Hogy tehát egyházi pénzeink kellőképen biztosítva legyenek, javaslatom következők:

A) A kint lévő követelésekre nézve:

Követeléseinket, melyek kellőleg biztosítva nincsenek, lehetőleg simán, minden megrázkód-tatás nélkül, a kellő átmenettel akár jelzálogilag, akár teljesen megbízható és vagyonos kezesek igénybe vételével a törvényszabta egy év alatt annál inkább biztosítsuk, mert egy éven túl a hitelezőt adóssával szemben nem védi a törvény. A törvényszabta egy év 1908. évi szeptember 9-től 1909. szeptember 9-ig terjed, E tekintetben nagy szolgálatot tesz az új Novella 31. §-a, mely határozatlan kimondja, hogy:

1. ha a végrehajtás alapjául szolgáló közokirat a jelen törvény kihirdetése előtt keletkezett;

2. ha a hitelező a jelen törvény kihirdet-

sétől vagyis 1908. évi augusztus hó 25-től számított 30 nap alatt a végrehajtás elrendelését jogosultan kéri, vagy pedig, ha ugyanazon idő alatt az adós lakhelyének járásbíróóságánál bejelenti, hogy a jelen törvény kihirdetése előtt lejárt és a bejelentésben említett követelése van és hogy az e pontban említett bejelentést kellő időben megtette: ezekben az esetekben a bíróság az új törvény 2. 3. 6—9. 11—14. §§-ait nem alkalmazza, vagyis végrehajtást rendel el. Azoknak, kik kellő biztosítékot nyújtani nem tudnak, a kölcsönt azonnal fel kell mondani s ha fizetni nem hajlandók, élni kell a 31. §-ban adott jogokkal.

B) Kihelyezendő tőkeinkre nézve:

1. Pénzeinkkel az 1906. évi 1400. szám alatt kiadott püspöki rendelet 7. pontja értelmében vegyünk úrbéri és más állami kötvényeket, mert pénzeinket biztosabb és könnyebbily módon kamatoztatni, mint magánosoknál elhelyezett tőkesítésekkel. Igaz, hogy az állami kötvények szelvényeit jelenleg csak 4% kal váltják be s azért az ilyen kamatoztatási rendszert leginkább nagyobb összegek kihelyezésénél alkalmazzuk. Kisebb vagyonnál a tőkék takarékpénztárakba, hitelszövetkezeti pénztárakba betétként helyezendők el.

2. Pénzeinket magánosoknak is kiadhatjuk, de ez esetben tartjuk meg az alábbi szabályokat:

a) Kölcsönpenzt kérelmező mutasson be az egyházközség ügyésze által is láttamozott hitelse telekkönyvi másolatot annak igazolására, hogy telekkönyvben nincsen semmi teher.

b) Becslési bizonyítvány fktetendő be a községi előjáráságtól arra nézve, hogy a lekötendő ingatlan, illetve ingatlanok a kert kölcsön háromszorosát megérik. Az így ellátott írásbeli folyamodványra

c) az 1908. évi 2553. száma latt kelt főpásztori rendelet szemelölt tartásával az egyháztanácsosok névszerinti szavazata beveendő és az összes iratok felterjesztésével az egyházi főhatóság utalványozása kérelmezendő. Ha ezek megvannak:

d) A kötelezvényt az egyházközség hivatalos helyiségében a lelkész, gondnok és két tanú előtt, írják alá adós és felesége, valamint a lelkész, gondnok és a két tanú is.

e) A szabályszerűen aláírt és elkészített kötelezvény bekebelezésre a kir. törvényszékhez beküldetik és csak bekebelezés után adandó ki a pénz.

f) Ingatlan birtokkal nem rendelkező adósnak a tőke két ismeretes, vagyonos kezes aláírásával akként biztosítandó, hogy a kötelezvény szövegében sajátkező aláírásukkal ígérjenek ingatlan vagyonukkal felelősséget és jótállást az adós által felvett kölcsönért, annak járulékaért és az esetleges perköltségeért.

C) A k a m a t o k r a n é z v e .

Mint hogy a kamatok szorgalmazás nélkül három évenként elévülnek, azért az adósok vény mellett felévenként a kötelezvényben előírt esedékesség idején felszólítandók, s ha év végéig sem fizetnek, jogtanácsossal egyszerű levelezőlapon megintetnek, makaeszködőkat pedig a szóbeli panaszra szánt napon a kir. járásbíró-sághoz kell bejelenteni, honnan fizetési meghagyással fognak minden nagyobb költség nélkül — tartozásaik lefizetésére reászórrítani.

Talán valaki az itt felsorolt biztosítási eljárást igen szigoruan tartja a felelkek szemben! Ma, midőn az új törvény az ingóságokra vezetendő végrehajtást annyira megszorítja és ezért a pénzüzetek csak óvatosan és tartózkodva adnak kölcsönt a személyi hitelre: a mi szigorított reudszabályaink nem fogják a fele-

ket pénzünk kiköleszítésétől távol tartani, de, ha igen, ügyis inkább kell egyházaink vagyónát az átmenet okozta rázkódtatások káros következményeitől megóvni, mint sem elveszteniük.

H I R E K.

Mikulás.

Hol volt, hol nem volt egy öreg püspök bácsi. Galambosz a haja, galamb az epeje, bárány a szíve. Áldás volt nepe, híveire. Elindult egyszer a nagynevű püspök a maga házában az ő szegényeihez. Ment, mendegélt házról-házra. Közben megeregett a hó, be is sötétedett, az éjszaka is leszállott. Az ősz püspököt beleleptek egészen a hópihé. Elfaradt, pihenésre vágyott. De nem, a jó pásztor nem nyugszik. Világlik egy lámpa ott, távol egy háznál. Tovább megy a püspök, benez az ablakon. Asszony haldoklik a kopottas ágyon. Két kicsiny gyermeke virraszt ott mellette, éhség, szomorúság tölti a kis tanyát, kicsi tenyérkéjük melengeti, szánja a jó beteg anyát. Ellágyul az ősz püspök szíve. Hazamegy lakába és mikor a hajnal rakószónt az éjre, a beteg anyának, két kis gyermekének nagy öröme támad. Gazdag ajándékkal, bő, sok elégséggel lesz teli a szoba. Miklós püspök küldötte a beteg anyának s két kis gyermekének . . .

Igy hallottam régen, jó édesanyamtól. Így támadt Mikulásnak napja, jó gyermekek ünnepe. Itt van megint, újra. Excentrikus krampusz, öreg apó, hóborított Miklós püspök díszlik szerte a fényes kirakatokban. Hogy öröm fakadjon gyermekek hadára, hogyha Miklós napra kelve, keresik az este az ablakba tett fényes topánkákat: mit hozott a Mikulás! Jó gyermeknek cukrot,ogyorót, narancsot, sok jó édességet. S a rossznak virgácsot. No de ahhoz is csak kerülközik egy kis jó nyalánkság.

Ugy elfogódtam ezekre, gondolva. Héj va laha hittük, félve vartuk ki Mikulás napját. De elmult a naív gyermekünnepe. Mert elhagytuk a gyermekszobát, hol naív még a lélek, tud Mikulást hinni. Az volt a poezis világa. De jött az élet: a próza.

Városunkban a zárdában okozott nagy örömet — már kinek kinek — a Mikulás és nagy riadalmat a „krampusz” egy kedves kis családi ünnepség keretében.

— **Az Erd. róm. kath. Irodalmi Társulat** választmányja a folyó ügyek tárgyalása és a közgyűlés előkészítése céljából f. hó 11-én délután 5 órakor gyűlést tart a főgimnázium I. emeleti tanári szobájában. Erre a választmányi tagokat tisztelettel meghívjuk.

— **Püspök Atyánk** az igazgató-tanács havi ülésére Kolozsvárra utazik és hétfőn estére szekhelyére visszatér.

— **December 6.** Püspök urunk édesanyja születésnapjának dátuma. Az idén mintha még nagyobb melegséggel ünnepeltük volna meg e nevezetes napot. Dec. 5-én este vacsora alatt a diákság szerenádott adott a püspöki aulában. Főpásztorunk tartott beszédet az ifjúsághoz megható szavakkal ecsetelven, mi az édesanya a gyermeknek. E beszéd alatt kegyelmes asszonyunk könyvezve nézett végig az ifjúságon, hazánk „jövő reményein.” Dec. 6-án reggel a spirituális a papnövédek gratulációját adta át „Nagyasszonyunknak”, mely egy díszes keretben foglalt költeményből (lásd a Tárcarova-

tot) és a papnövédek aláírásából állott. Tizenegyor az oltáregylet tisztelt és fejezte ki jó kívánatait. Este a barátok templomán tartott szt. beszédben a főpásztor kerte a hívek imáját édes anyja számára.

— **Személyi hírek.** Meisel József brassói, Dobordán Károly segesvári plébánosok és Márton András szebeni káplán városunkban jártak és a főpásztornak megköszönték kinevezésüket. Komáromy Dezső kolozsvári tanár a püspök úr vendége volt.

— **December 8.** Az Immaculata gyönyörű ünnepségei 8-án, az ünnep napján a barátok templomából áttértek a lobogó díszbe, fényözönbe öltözött katedrálisba. Kilenc órakor esendes mise celebrált Püspök urunk. Mise előtt Zomora Dániel kanonok mondott alkalomszerű szt. beszédet a kiosztandó pápai áldásról. A szekesegyház minden ülő-álló helyet elfoglalta a hívek nagy serege. Mise alatt a papnövelde enekkara énekel negyszólamú miseénekeket. Az áldoztatást maga a püspök úr vezette s gondolható, hogy — bár a diakok már a reggeli misén megáldoztak, — sokáig húzódott; újra meg újra elleptek a hívek csoportjai az oltár lepesőit; igazán példás szép számmal áldoztak. Mise végén püspök urunk kiosztotta a pápai áldást. Ez volt a mai napnak leginkább várt pillanata s ha nem kizárólag — de bizonyára különösen ezért gyűltünk ott a pápai zászlók és trikolor alatt egyháziak, világiak, katonák, rendőrök, szegények, gazdagok oly megható áhitattal együvé. Mise végén az egész hívő sereg együtt énekelte a pápai himnuszt. Az ünnepség 1/211 órakor a gimnázium toraacsarnokában folytatódott, hol az ifjúság és tanári testület egy minden ízében szép ünnepélyt rendezett a Szeplőtelen fogantatás emlékére és X. Pius őszentsége áldozó papságának ötvenéves jubileuma alkalmából. Az ünnepély programja a következő volt: 1. Bevezető beszédet mond Nagy L. VIII. o. t. 2. Oh keresztény ifjúságnak édesanyja, Szelepesenyitől, énekl a vegyeskar. 3. Látam a pápát, Erdősi K., szavalja Vorbuchner A. VIII. o. t. 4. Ima a pápáért, Reschtól. Énekl a vegyeskar. 5. X. Pius papáról beszédet mond Fejér Gerő dr. 6. Salve, duett összkarral. 7. Örökkévaló Szűz Mariához, Rudnyánszkytól. Szavalja Sturek A. I. o. t. 8. Pizkikató idill, Franketől, zenekar. A tartalmas programból ki kell emelnünk Fejér Gerő dr. szellemes, lelkes, mindenkit magával ragadó beszédet. A fehérvári Immaculata ünnepségek legmegragadóbb pontja a délutáni ünnepélyes körmenet és vacsernye volt. A kongregációi felavatás elmaradt. Vacsernye előtt Komáromy Dezső kolozsvári vallástanárnak mondott szentbeszédet az Immaculatáról; kellemes, megnyerő hangjával, keresetlen sajátos beszédformájával nagy hatást gyakorolt hallgatóira. A körmeneten püspök urunk vitte az Oltáriszentséget, a litániát is ő végezte. Igazán főemelő látvány volt, a fényárban úzó templomban hullámzó körmenet, melynek élén négy tanuló hordozható állványon vitte a nagy Mária-szobrot. Ezután a klerus karingben, gyertyával, az Oltáriszentség után pedig a tanulók. A körmenet az ezernyi gyertyával felekesített Mária oltár elé ért, hol püspök urunk elmondotta Eszterházy herceg imáját Magyarország Nagyasszonyához, azután a főoltárnál folytatta a litániát. — Vége van már ennek az örvendetes szép ünnepnek is, hogy örvendezni meg nem szüvne készüljünk a még szebb, még örvendetesebb ünnepre, a szt. karácsonyra, hiszen ennek az Immaculata csak gyönyörűsége előjátéka.

— **Triduum.** Mindig megmozgatja Fehérvár kath. hívőközönségét ez a szép ájtatosság, de talán sohasem volt olyan szépen látható eredménye, mint a mostaninak. Hideg, ködös, kegyelmetlen időkben mindig telve, sőt második napján minden szögletében zsúfolva volt a barátok temploma. Csodálatos, — mióta a szentanya örömnépe lefolyt, — mintha őszintébbek, melegebbek volnának ünnepeink; az ő öröme átszövődik napjainkon, életünkön, kísér még egy darabig. Kísérne bár mindig, végig az életén. Az első napon tartott vacsernyén Újfalu J. dr. apátkanonok tartott szentbeszédet a mi közelgő gyönyörű ünnepünkről, az akkor kiosztandó pápai áldásról. Második napján vasárnap délelőtt ünnepélyes szt.-misét mondott Újfalu apátkanonok; a mise előtt kitétt Oltáriszentséget 11 órától felváltva imádták a papnövédek, oltáregylet, apácák, hívek. Delután a kis templomot zsúfolásig megtöltötte a hívő sereg. Szentbeszédet Püspök urunk mondott, mely alatt, itt is — ott is könnyesek lettek a szemek, előke-rültek a csikók, kockás kis kendők. Adventről, ket igen szép gondolatról szolt a főpásztor. Egyik az, hogy hány Adventet megért már az ember életében, talán anélkül, hogy az Ur Jézus bekéjét, boldogulását jelentette volna számára az Úrjövétel. Pedig hát, ő azért jött és azért jön, hogy igazi békét, édes boldogságot hozzon. A másik gondolat az, hogy ha már annyi Adventet megértünk, — hánha ez az utolsó? Hiszen egy bizonyosan utolsó lesz s vajjon az „Úrjövétel” fog-e igazán jelenteni? Két drága személyt ajánlott azután hívei imájába, kiknek épen most, egymásután van születésnapjuk; kedves jó szüleit, s ennek kapcsán jó példaadásra hívta fel a szülőket. Harmadik triduumot bezáró estén Zomora Dániel kanonok predikált Mária hármas erényéről, azután felhívta az édesanyákat, hogy ezután évenként megtartandó triduum utolsó napján, a Szeplőtelen fogantatás előestéjén hozzák el ártatlan gyermekeiket a Szűzanya lábához, ajánlják az ő pártfogásába. Megjegyezzük, hogy ez alkalommal a barátok-temploma művészes új oltárképet — Jézus Szíve képét — kapta — s így ez a templom ezután Jézus Szíve temploma nevet fogja viselni; az oltáregylet 8 szép gyertyatartót ajándékozott a főoltárra, az egylet buzgó tagjai az egész templomot, de különösen a főoltárt gyönyörűen feldíszítették; az egész templom fényörvöld volt.

— **Új főgondnok.** Püspök urunk a sepsiszentgyörgyi róm. kath. egyház/község főgondnokává dr. Künle Tivadart nevezte ki, akit ezen díszes méltóságba a sepsiszentgyörgyi róm. kath. templomban november 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az ünnepes mise alatt iktattak be. A beiktatást ünnepies lakoma követte, melyet a főgondnok adott a vendégei tiszteletére. Mi szívből gratulálunk a hitét bátran megvalló s a nehezégektől visszamenetlően új főgondnoknak.

— **Havi konferencia** volt a papnövelde kápolnájában e hó 4-én. A főpásztor megköszöni papjainak imáját s elmondja röviden a pápa aranymiséjének megható részletét. Majd figyelmezteti a kath. társadalmi egyletek vezetőit, hogy ünnepeikben, estélyeikben mindig kiemelkedjen az egyházi év hangulata, öröme, bánata. Rámutat a lelki életben előforduló lanyhaság forrásaira. A vidéki papok közül résztvettek: Meisel József, Dobordán Károly, Márton András és Buday János.

— **A Gyulafehérvári kath. kör estélye.** Szép és élvezetes estét szerzett a kath. kör igazgatósága azon előkelő közönségnek, mely e hó 3-án este 7—1/29 óráig, az Európa szálló nagytermében, a nagy gondal összállított és

művészi érzékkel keresztülvitt műsort végighallgatta. Előadók, rendezők és a műértő közönség kölcsönösen gratulálhatnak egymásnak! A női szereplők fényszen olottak meg nehéz feladatukat. G u a r d a z o n y Rózsika nagy terjedelmű és finom iskolázott hangja. B e r r e c k Stefánia kedves cimbalomjátéka. O e l b e r g Margit és B e r r e c k Hilda művészies zongora előadása mindnyájunkat igen kellemesen lepte meg. A férfi szereplők közül dr. A d o r j á n Samu, K r z y z e w s z k y szép zongorajátéka, S z é k á l Mihály finom gordonka szólója és dr. C s e k e Vince hangulatos szavai mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy egy minden tekintetben kitünően sikerült műstélynek emlékével távozzunk el a fényszen díszteremből. Köszönettel tartozunk a szereplőknek, úgyszintén K r z y z e w s z k y Geza és dr. A d o r j á n Samu rendezőknek, kik semmi nehézségtől vissza nem riadva, nekünk egy kellemes estét szereztek. Az előadás anyagilag is jól sikerült. Összes bevétel volt 367 K. 50 fill. Ezen jövedelemhez felülfizetéseikkel hozzájárulni sziveskedtek: Zomora Dániel 18 K., Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök, öv. Majláth Györgyné és Kovács Lajos 10—10 K., Mezei Ilyés 7 K., Novák Ferenc 5 K., Rass Károly, Fejér Gerő 4—4 kor., Pál Antal, Fuchs Nándor 3—3 K., Imets F. Jakó, dr. Balás Endre, Butyka Sándor, egy névtelen, Váci Zsigmond, ifj. Baumann Nándor, Soóthy Gyula, Csabry Bonifác, Eröss Imre 2—2 K., Horvath Jenő dr. 1 K. 50 fill., Horváth Mihály, Krzyzewsky Geza, Szalánczi László, Löw József, Löw Károly, Grund János, Baló Lajos, Székál Ignác, Papp György 1—1 K., Gerhard Péter, ifj. Bochandovits Sándor, Péter József, Erdélyi Gyula, dr. Jakobi Emil 50—50 fillér, Ertl Vendel, Deák Teréz 20—20 fillér. Mindezekért a kath. kör elnöksége ezton is hálás köszönetet nyilváníta.

— **A kath. népszövetség fehérvári gyűlése.** Tekintélyes és Fehérvár életében szomatév sereg gyűlt össze vasárnap (6-án) az Európa szálló nagytérében. Különös kíváncsiság vitte az embereket hiszen a szélteben, hosszában annyiszor megvitattott sajtókérdésben mindenki irányítást várt, hogy mi módon lehet nekünk fehérváriaknak a kath. sajtót minél interziveben támogatunk. Az idő rövidsége miatt nem tudta a népgyűlés e kérdést teljesen kimeríteni, hanem egy közelebből összehívandó gyűlésre halasztotta. A gyűlés egy programon kívüli ponttal, a Himnusz eléneklésével kezdődött. Ujfalusi József dr. apátkanonok elnöki megnyitójában a tárgyalandó dolog óriási fontosságáról beszélt. Komoly, az eszhez szóló szavai erős és hiszük, hogy tartós hatással voltak a jelenlévőkre. Csak néhány szóval mutatta ki, hogy mi ma a sajtó, hogy a felvilág neki szolgál s melyen az embereknek kellene uralkodniok. — uralkodik az embereken. A dolog fontosságához mért érdeklődés közt adja át a szót K i r á l y G á s p á r főgimn. tanárnak, ki sok nagy igazságot mondott a gondokozni szerető embereknek. Beszélt az erköcstelens sajtó demoralizáló hatásáról, a kath. sajtó aránytalan elmaradságáról. Bővebben nem ismertjük a tartalmas beszédet, egy gondolatot említünk meg, — azt hogy ne szidjuk, ne piszkoljuk nagyhangon a napisajtót, bármennyire piszkos is az, — mert olyan ez a sajtó, amilyenek mi vagyunk. Ha az éhhetetlen embernek a varjak kiszedik a szemét, — ne vessen senkire, hanem a maga éhhetetlenségére. Beszédét hosszasan megtapsolták, azután, elnök a hozzászólásoknak adott helyett. Első felszólaló Jovag Ávéd Jakó szerkesztő volt, ki azért is hangsúlyozza a kath. sajtó pártolását, mert olyan

az ember világnézete s meggyőződése, amilyen sajtóorganumot olvas. Nekünk okvetlenül keresztény, sőt katolikus világnézet, meggyőződés kell, olvassunk tehát kath. újságot. A frappans felszólalás után Krzyzewsky Géza terjesztett a közgyűlés elé egy életrevaló, igazán praktikus indítványt. Nem elég csak beszélni és beszélni, hanem mindenekfelett tenni! Hogy a gyűlés munkája ne csupán határozatában, obligát éjlenzésekben, tapsokban merüljön ki, — indítványozza, hogy mindannyian, akik csak jelen vannak igérjék meg, hogy az Ujlapot megveszik, terjesztik. Indítványt pártolólal terjeszti elő Ujfalusi elnök is, annál is inkább, mert az Ujlap újabbban meglepő köntösben és tartalommal jelenik meg, ki kell tehát szoritani a céda „Friss-Ujság“-ot. A közgyűlés általában helyesléssel fogadta a felszólalásokat. A harmadik felszólaló Korbuly Ignác táblalíró volt, ki felhívta a közgyűlés figyelmét, hogy a keresztény eszmék mellett jelen alkalommal kifejezett demonstráció egybeesik egy másik keresztény kötelességünkkel, — amennyiben tehát lehet, halasszák a dolog tárgyalását a következő alkalomra s most siessenek testületileg át a barátok templomába, hogy ott meghallhassák Kegyelmes úrnok szavait. Elnök beárja a közgyűlést, mely a pápai himnusszal ér tényleg véget. Ezenyben számoltunk be a gyűlésről. Még nagyon sok gyakorlati útbaigazítást tanácsot, várnánk a népszövetségtől e téren, — hiszen egyik testvéregyesületnek gyámolítania kell a másikat, hogy azután viszont segítséget kaphasson tőle. Azt pedig, hogy milyen nagy hatalom a sajtó és mennyire rászorul a támogatásra a mi igénytelen sajtónk, — theóriában nagyon jól tudjuk; csak annyit mondani, hogy: támogassuk a kath. sajtót — edes kevés, hiszen ez már sajnos egy igen-igen szép frázis. Utakat, módokat, útbaigazításokatapraktikusajtópartólásra, ez kell nekünk.

— **Pápai áldás Kolozsvárt.** Kolozsvárról írják nekünk: Híveink nagy várakozással és a szentségekhez való buzgó járulással készülnek a pápai áldásra, melyet az örökvárosból szerencsésen visszatért főpásztor Advent III. vasárnapján (a melyen betegségé éveit leszámítva eddig minden esztendőben kolozsvári híveihez szólott.) d. u. 5-kor a nagy templomban ki fog osztani. Ugyanazon nap reggelén az egyházi rend szentséget fogja feladni Jellmann Gyula alszerpápnak, aki a betegeskedő, de már a javulás útján levő György Gábor káplánt helyettesíti a hitoktatásban. A szentelés valószínűleg reggel 8 kor lesz és pedig ha a nagy hideg kitarthatna, a kolozsvári templomok között legmelegebb óvári barátok templomában.

— **Pápi konferencia Nagyszebenben.** A nagyszebeni papság f. december hó3-án tartotta meg az első pápi konferenciát. W. Hohenlohe Károly Egon herceg belvárosi plébános meghívására a plébánia hivatal alkalmas helyiségében a délutáni órákban jelent meg úgy a világi, mint a szerzetes- és katonapapság, s a herceg-plébános röviden ismertetvén főpásztorunk szándékait ez oly üdvös havi összejövetelekre nézve, s felolvasván a XII. sz. körlevél erre vonatkozó szövegét, azonnal meg is nyitotta az első konferenciát, melynek tárgyaúl a későbbi konferenciák megtartásának módozatait tüzte ki. A főpásztori rendelkezés értelmében határozatba ment, hogy az összejöveteleknek, melyek minden hó első csütörtökén d. u. 5 óra kor lesznek, három fő pontja legyen, u. m. 1) konferencia, 2) adóralás az Oltárszentség előtt, 3) pápi gyónás. Aa első elmelkedés tárgya volt: Sacerdos alter Cristus. Mindnyáján a legszebb reményeket fűzzük az új intézményhez, melyből jóakarattal sok hasznót és áldást meríthetünk.

— **Ébredünk mindenfelé.** Hora est jam de somno surgere! V a s á r n a p Szentkatolnán alakította meg a népszövetséget Bagoly Mihály szentkereszti plébános. Mint szónokok szerepeltek: Tóth Balázs, Horváth Cyrill és Ágner Bela főgimnáziumi tanárok. A népgyűlés befejezése után rögtön sokan jelentkeztek tagoknak. Görcsöni Denest, mint a népszövetség igazán bator, „gerinces“ harcósát a megalakult népszövetség igazgatója: Antalffy Károly plébános táviratilag üdvözölte. Itt jegyezzük meg, hogy Bardócz Mihály és Hamar Endre tanítók esténként teljesen díjtalanul tanítják a felnőtt írni-olvasni nem tudókat.

— **Népgyűlés a villanyvilágítás ügyében.** Városunk közönsége már régóta panaszkodik a villanyvilágítás silánysága és drágasága miatt. A baj orvoslása végett folyó hó 6-án igen népes gyűlés volt, a melyre a fogyasztó közönséget a következő tartalmú falragaszon hívták meg: Polgártársak! A villanyvilágítási árak városunkban a legmagasabbak. Ezen az állapoton segíteni kell. Miért fizessünk mi többet, mint más városok? Miért dobjuk ki pénzünket most, mikor a megelhetési viszonyok olyan nehezek? Felhívjuk minden polgártársunkat, a ki a villany használatát igénybe veszi, hogy f. év december hó 6-án d. e. 1/211 órákor fáradjon el az Európa szálló dísztermébe, ahol majd elbeszéljük miképen segíthetünk e türhettelen állapotban. Polgártársak, jertek csatlakozzatok e mozgalomhoz, mert egyesült erővel, közös elhatározással segíthetünk helyzetünkön. Jelen volt igen sok tisztviselő, kereskedő, gyáros és iparos. A gyűlés, Rass Károly bevezető szavai után, Ávéd Jakó lovagot elnökökké és Schäser Ferenc könyvkereskedőt jegyzővá választván, a következő határozatot hozta: 1) Jegyzőkönnyileg felir a villanytársaság igazgatóságához, hogy a mennyiben legyözhetlen akadályokba nem ütközik, a villanymérő óras rendszer helyett, honosítsa meg az á t a l á n y rendszert. 2) Ha ez nem volna lehetséges akkor, a villanymérő órákat, a társulat adja díjmentesen. 3) A villanyfogyasztás maximális díja, meg azoknál is, kik csekély áramot fogyasztanak, legyen hektóvatt óránkint 5 fillér. Azoknál pedig, kik 300 hektóvatt óránál többet fogyasztanak, adassék bizonyos százalékkal olcsóbb áram, a kik pedig 1000 hektóvatt óránál is többet fogyasztanak, annak nyújtassék még több kedvezmény. 4) Az igazgatóság hozza be a nappali világitást is es ezzel kapcsolatosan nyújtson alkalmat arra, hogy a villanyos áramot ipari célokra is lehessen felhasználni. 5) A mennyiben az igazgatóság a 2. és 3. pont alatti kívánságoknak e hó 20-ig eleget nem tenne, a jelenlévő összes fogyasztók egyhangulag kötelezik magukat arra, hogy december 21-én, a villanyvilágítást megszüntetik. Az ügyek további vezetésével a gyűlés megbizsa az elnökséget, bizalmi férfiak gyanánt pedig megválasztja: Fuchs Nándort, Bozsó Mátyást, Schreiber Albertet, Bürger Mórt és Baumann Arnoldot. A mindvégig férfias komolysággal vezetett gyűlést 1/212 órákor fejezték be.

— **Anonymus munkatársunk** igyekszik felszínen tartani az erdélyi kath. napisajtó kérdését. Cikkéből, melyet tértáhiány miatt nem közzélthetünk, e részletet átadjuk a nyilvánosságunk: „A feladat magasatos és szép! Egy katolikus napisajtó Erdélyben szószóloja bajainknak, élő tolnácsa vágyainknak, paizsa hitünknek, egységünknek, ébresztő harsona, feyver a harcban, támasz a békés törekvésekben, segítő céljaink elérésében, nevelő és oktató, erősítő és nemesítő — és tömjénlűst a katholicizmus körül olázkodó ördögök ellen. Indítsuk meg e mozgalmat, de minél előbb. Ne hagyjuk

elmelni hanyatló századunk alkonyát erdélyi katolikus napisajtó nélkül.

— **A Vajdahunyadon** megalakult kath. népszövetség tagjai megértették és magukévá tették a kath. népszövetség édes, boldogságot termő, jöletet hintő eszméit s epéből kifolyólag lelkesen dolgoznak és munkálkodnak azon, hol a környéken is, ahol csak terjeszteni lehet, megalakuljon. Nov. hó 15-én Gyaláron és Govasdián alakult Béres Gaudenc hunyadi theol. tanár előadása mellett. Szavait lelkes eljenzés és ügybuzgóság fogadta. Igazgatóvá Gyaláron Lacina Vilmos, jegyzőre Csürös Antal áll. el. isk. igazgató lett. Govasdián Imre Károly plébános az igazgató, jegyzővé a tanító lett. Mindkét fióknak 3—3 csoportvezetője van. E két helyen kívül még nov. hó 29-én Teleken is megalakult a népszövetség. Szentpety János a vajdahunyadi áll. el. isk. tanítója és a helybeli kath. népszövetség jegyzője, mint korelnök ismertette az egybegyűlt érdeklődő tagokkal röviden a kath. népszövetség eredetét, majd P. Béres Gaudenc theol. tanárnak adta át a szót, aki igen talpraesett beszédben mutatta be az egész intézményt, annak áldásos működését, különösen kiemelve azt, hogy a szövetség mindenben arra törekszik, hogy egy lelketlen idegen uszorrakon felhízzott faj vipera mérgetől óvja és saskarmai közül kirántsa és így boldogítsa a szegény, tudatlan népet. S miután az alapszabályokat is felolvastak, megejtették a tisztviselő választást is. Török Lajos lett igazgatóvá, Zsidár Ábrahám helyi tanító jegyzővé és még kívülük van két csoportvezetője a fióknak. Elnökül pedig úgy itt, mint Galáron és Govasdián is a vajdahunyadi elnököt Höhn Károly főszolgabíró választották meg lelkes eljenzés mellett. Aztán tudatta a tagokkal azt is, hogy a vuhunyadi ferencendi kolostorban tovább intézkedésig ideiglenes védőiroda nyílt meg hol, hozzá ért jogtudósok, névleg Höhn, Rimbas, Beresnyői bírók, Strausz ügyvéd és Kolín adótárnok urak fogják a feleletet megadni a feleknek ügyes-bajos dolgaikban. Ha valamelyik népszövetségi tagnak felvilágosításra volna szüksége, jöjjön oda egész bizalommal. Pár lelkesítő szó kíséretében taggyűjtésre hívta fel a tagokat, a megalakult gyűlést bezárta.

— **Kolozsvárt** a „Miasszonyunk”-ról nevezett szegény iskolánövérnek vezetése alatt álló római katolikus polgári és elemi leányiskola a Lourdesi szent Szűz megjelenésének felszázados évfordulója és ő szentségének, X. Pius pápának aranymiséje alkalmából az augusztusi zárda nagytermeiben 1908. december hó 7-én d. u. 4 órákor ünnepélyt rendezett.

— **Hol az igaz vallás?** Érdekes és jellemző párbeszéd folyt le a Kolozsvár—Nagyvárad szelvényvonat egyik harmadikosztályú szakaszában. Két falusi nénike diskurált a világ folyásáról; belekerült a szóbeszédbe minden érdekes és érdeketlen dolog, a tojás ára, szöttek szoknya, a gondatlan vasúti miniszter stb. Egyszer egyik elujságolja a másiknak, hogy az ő fia Fehérvárt kath. gimnáziumba jár, pedig ők reformátusok. A másik néne örömmel konstatálja, hogy hát „melyik vallás is a jobbik”. Az egyik kimonodta hamarjában, hogy: „minden vallás jó vallás, csak hogy éppen Istent higgyünk, hiszen az a fő, hogy üdvözlünk”. A másiknak is ilyenforma volt a szentenciája, de hozzátette: — s még szinte mondhatnám, hogy nekem a pápista vallás jobb, mert a miénket emberek csinálták, azt pedig Jézus Krisztus hozta. Csak ennyi jellemző és érdekes az egész diskurzusból. Vagy a ref. prédikátorok óriási gondatlanságáról tanuskodik e néhány szó, vagy az igazságnak szerintük is ő szinte

és egyenes megnyilatkozása. De igazán a fején találta a szöget ez az egyszerű distinkció, egy romlatlan falusi lélek természetes logikája!

— **A szebenmegyei** róm. kath. tanítóegylet f. évi december hó 9-én (szerda) délelőtt 9 órákor a nagyszeben-belvárosi róm. kath. fiúiskolában (Kisföld 18. sz.) tartotta az idei rendes közgyűlést, 18 pontból álló tárgysorozattal.

— **Székelyudvarhely** a szt. ferencendiek vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiúiskola növendékei f. hó 8-án a főgimn. tornacsarnokában a szegény gyermekek javára gyermekestélyt tartottak kedves és változatos műsorral.

— **Nagyszebenben** a tifuszjárvány oly nagyon pusztít, hogy a kórházakban minden helybe van töltve, sőt egy-egy agyban több beteg is van elhelyezve.

— **Cselédszerződés és mintaberlevél.** Az új cseledtörvény életbeletetéséről szóló végrehajtási rendelet következtében olvasóink nagy részét rendkívül közvetlenül érdekli az új, a gazdasági cseledekről szóló törvény által beállított új helyzet. A gazdasági cseledt szerződése és berlevél cím alatt S z a b ó Tamás dr. tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az új cseledtörvény életbe lépte óta minden cseledtváltozásról fölmerült az a kérdés, hogy mit kell a cseledtszerződésbe vagy a berlevélbe belefoglalni? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent fölösleges a szerződésbe vagy a berlevélbe azért, mert a törvényvel ellentéző megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényt átvezeti az olvasót, s végül az egész tanulmány összefoglalásaképpen egy szerződési és egy berlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 30 fillér. Kapható a mi könyvkereskedéseinkben is. Az érdekelteket cseledtartó gazdáknak nem eléggé ajánljuk, a praktikus művecske megvételét.

— **A Petőfi-ház.** A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi-ház és ereklyemuzem könyvtárának berendezése. A művészi kivételű szekrényeket egyenesen a Bajza utcai Petőfi-házba vittek, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak Kéry Gyulának, a Petőfi társaság titkárnak felügyeletével. Az újjalakítás befejezése után Ernszt Lajos, a Petőfi-muzeum igazgatója, nyomban megkezdi a berendezést és a nagybecsű ereklyetárgyak elhelyezését. E Petőfi-muzeum fenntartási céljára rendezett sorsjáték 1 koronás sorsjegyeinek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. Amint értesülünk, varmegyénkben is erős akció készül. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi Társaság mielőbb átadhassa rendeltetésének. Az egy koronás sorsjegyek megrendelhetők a Társaságnak Budapest, IX., Boráros-tér 2 sz. alatt levő irodájában, de kapható lapunk kiadójánál, Papp Györgynél is.

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

Ekszhortáció és gyermekmese.

Egész vonalon feltalálható az a szokás, hogy a hitoktatók az osztályokban gyűjtik össze a gyermekeket és ott nemestik szívüket, lekütket egy-egy ekszhortációval. Ez is helyes. De nem kellene-e itt valamit változtatni a dologon? Sikerültebbnek tartom, ha az ekszhortációk színhelyeül a templomot választják ki a hitoktatók és az összesereglett gyermekeket a szó-

szekről oktatják minden vasárnap, illetve ünnepnap, mint ez gimnáziumokban szokás.

Sikerültebbnek tartom ezt a következő okok alapján: a templom berendezésével, a hitoktató keltő komolyságával és szentségével mélyebb hangulatot kelt a gyermek lelkébe. S mivel ő a hangulat pillanatának hatása alatt fokozottabban lelkével bír, a szentbeszéd igazságainak befogadására is készebb. Az iskola ellenben a maga megszokottságával, hétköznapi ridegségével, sokszor kellemetlen érzéseket felújító berendezésével a gyermek lelkét szétszórdította, a legnemesebb dolgok iránt is közönyössé teszi. S mivel a gyermek élete inkább kedélyállapotnak nevezhető, a fölvilányozott, megnesmesített kedélytől függ nagy részben a fellekésítés könnyüése. És ellenkezőleg semmi sem nehezíti ezt meg annyira, mint a megszokott, unalmaságig néma környezet. A kicsinyek lélekiana igazolja tovább, hogy a templomban hallott szó mélyebben hat a lelekre, mert nagyobb súlyt, több erőt kölcsönöz annak a helyszentsége, s az Oltárszentségben lakó isteni Üdvözítő jelenlétének tudata a gyermeket figyelmesebbé, jobb magaviseletűvé teszi. A gyermeket különösen a szöszék köré ügyesen csoportosítva, könnyen lehet fegyelmelni, ami az iskolában sokszor nagy próbára teszi a hitoktató türelmét, s nem egy esetben egészen elmarad. Az ekszhortálás is kevesebb erőnek igénybe vételével történik, különösen városokban, vagy olyan helyeken, ahol több iskola van, mert a templomba összegyűjtve egyszerre hallgatja több intézet növendéke a szentbeszédet; meg aztán nem fordul elő az a helytelennek nevezhető eljárás sem, hogy a nagyobbak lelki gondozásáért, a kicsinyek pl. az elemi iskolások, ekszhortálás nélkül maradnának.

De itt könnyen vethetné ellen valaki, hogy ez önmagában hordja a nehézséget, mert az érettebb gondolkozasuaknak másképpen kell beszélni, mint a kicsinyeknek, akiknek gondolat-érzésviláguk szűkebb. Megoldódik azonban aneheztség, ha az exhortálás könnyed, gyermekies lesz úgy, hogy a nagyot is foglalkoztatja, a kicsiny is megérti.

Mekkora előnyt látok abban is, ha a szentbeszédet a templomban tartja a hitoktató és közvetlen rá kezdődik a szentmise. Akkor a gyermek nincs kitéve annak, hogy amíg az osztályból a templomba át megy, szórakozott lesz, a hallottakat elfeledi, az esetleges játék vagy rendbeállítás közben kiesik abból a hangulatból, melybe az exhortáció hatása jutatta. A szentmise alatt többször feljúl a lelkében a hallott történet, a közzölt igazság és akaratát jó elhatározásra bírja.

Ezek lennének nagyjában az okok, a melyek alapján sikerültebbnek tartom a gyermekeket a templomban összegyűjteni és ott exhortálni őket. Különben az ellenkező nézeteket szívesen olvasnám el. Brassóban már szeptember havától be van ez vezetve és igen áldásos eredménye van.

Faustinus.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Új könyvek.

(Folytatás.)

Becsület, szorgalom, vallásosság az alapfogalmainak az eddig felsorolt munkáknak, a hazának s a multnak szeretete szól a Szent-István-Társulat új ifjúsági iratainak legsikerültebbjéből. Andor József: Nagy Lajos élettrajzából. A történetirő tárgyszeretete, a jó hazafi kemény

magyarsága s a belletristának hajlékony és kifejező tolla folytak össze ennek a szép könyvnek megírására. A történelemünk fensége előtt való meghódolás, tanulságainak átvétele és felhasználása, a hazafiai nemes érzelmek gondos ápolása s a hagyományokhoz való törhetetlen ragaszkodás szólnak e könyv lapjairól az ifjuság fogékony lelkebe s a szép eszmék útját könnyíti az előadás bája, a nyelvnek ódon zamata. Andor József könyvnek métó pendantja Szepessy László verskötete. Nagy részét ismerjük már a Hit és haza költeményeinek, mert hiszen katolikus ünepélyeinknek ma jóformán egyetlen poétája Szepessy László, mégis mikor így együtt látjuk azokat, léptem-nyomon új költő-előt, lelkesedést, kifejezésbeli szépségeket találunk bennök. Nem hisszük, hogy a Szent István-Társulat Szepessy köteténél kapósabb karácsonyi ajándékkal kedveskedhetett volna a katolikus ifjuságnak.

A gyermekek mellett gondoskodott a Szent-István-Társulat nagyok számára is irodalmi újdonságokról. Most jelentek meg a rendes és pártoló tagok könyvilletményei s egész sorozat adott új népiratkákból. Ezeknek jelentősége vetekedik az ifjusági iratokéval, mert szintén igen fogékony talajba hintik világnézetük magvait. A Katolikus Népszövetség kiadványai s a katolikus néplapok mellé ezek a népiratkák az egyetlen ellensúlyozói a szociáldemokraták vad és istentelen irodalmának. Az egyszerű nép olvasmányával szellemben teljesen meg-egyezik Bourget híres regényének A vallásnak sikerült fordítása. Mint amazok, ez is a Jézus Krisztus anyaszentháznak igazságait védelmezi. Megkapó vonásokkal rajzolja, hogy milyen rettenetes pusztításokat okozott a francia társadalomban a vallással oly verléző igazságtalansággal elbánó törvényhozás, hogyan dulta fel a családok békejét, miképen lett riaszója a lelkek nyugalmanak. A vallásban boldogságot találó s az annak hadat üzenő táborok elkeseredett harcának szomorú, de tanulságokkal teljes képe ez a könyv. El kell olvasnia mindenkinek, a ki nek alkalmá és joga van beszélni nagy társadalmi és vallási kérdések intézésébe, főként pedig azoknak, akik katolikus létükre a katolikus intézményekről és elvekről a liberalizmus könnyelműségével szoktak ítélkezni.

Ha még megenlíti Schermann Egyed pannonhalmi főiskolai tanárnak az egyházi könyvtalomról és Huber Lipótnak, a talmudról szóló legkiválóbb magyar mű érdemes szerzőjének a napkeleti bölcskeről irt exegetikus tanulmányát, be is fejeztük azoknak a megszerzésre és elolvasásra nagyon érdemes könyveknek felsorolását, melyeket a Szent-István-Társulat most kibocsátott. Ha a magyar katolikusok annyi párfogást mutatnak az irodalom iránt, mint amennyi buzgalom és áldozatkészség létrehozta, akkor a Szent István Társulatnak mihamarább még gazdagabb sorozattal lehet a magyar katolikusok élé állania.

Az új könyvek árai: Károly Ignác, Igazi Élet, diszkötésben 3 kor. 60 fill. Dickens Károly, A kis Dorrit, két kötet 2 kor. Bokor Malvin, A Szirányi család, diszkötésben 5 korona. Andor József, Nagy Lajos, diszkötésben 4 kor. Szepessy László, Hit és haza, ára füzve 5 kor. 60 fill. Bourget Pál, A vallás, ára 3 kor. Schermann Egyed dr. Az egyházi könyvtalom és könyvbírálat magyarázata. Ára 2 kor. Huber Lipót, A Napkeleti bölcsék, Ára 3 kor.

* *Jézus Szentséges Szívének Szentelt Élet.* Irta Mohl Antal dr. Ez Molh Antal dr.-nak legértelmesebb, legjobban sikerült munkája, a mit a Szentszív tisztelői valósággal a legszebb karácsonyi ajándék gyanánt üdvözöl-

hatnak. A terjedelmes, negyven nagy oktáv ivre terjedő kötet első részében havi emelkedések vannak; a második és harmadik rész a hónap első pentekeire ad emelkedési pontokat, a negyedik rész pedig gyönyörűbbnél gyönyörűsebb imákat tartalmaz, melyek mind a Szent-szív tisztelőtének mélytéseit célozzak. Az ötödik rész egészen es praktikusán ismerteti a Szent-szívre alakult társulatokat s egyben e társulatok áhítatossági gyakorlatait is. Az izléesen kiállított munka ára füzve 5, kötve 7 kor. s megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Bp. IV. Kecskeméti u. 2. szám; — valamint valamennyi vidéki könyvkereskedésben is.

* *A Szent-István-Társulat képkereskedése.* A Szent-István-Társulat, mely mindig lépet tartott a nagy katolikus közönség igényeivel, most ismét üdvös újítással lepte meg tagjait és a vásárló közönséget. Budapesti kecskeméti utcai könyvkereskedését kibővítette és kitűnő műzléssel, dusan felszerelt raktart nyitott meg művészi te-mények reprodukciójából. Annál is inkább örömmel fogadjuk ezt az újítást, mert égetően szükséges volt egy olyan műntezre, ahol a közönség azzal a nyugodt meggyőződéssel vásárolhat, hogy amit kap az valasztékosan izléeses és oléső. A Szent-István-Társulat pedig eddig is arról volt nevezetes, hogy legolcsóbb dolgait is finoman, izléesen állítja ki.

Szerkesztő üzenet.

Türelmetlen. Már 8 napja irtam a püspöknek és még választ nem kaptam. Azt gondolja talán, hogy csak az ön levele érkezett be? Hiszen értesült lapunkból is arról, hogy 3 hétig távol volt és hogy a postát nem küldték utána Romába, 3 hét felhalmozott anyagot rövid idő alatt még elolvasni is bajos, hát még elintézni? De azért vigasztalódjék, hogy ami halad, el nem marad! A rengeteg levélből egyetlen egy sem szokott valamelyes válasz nélkül maradni, ha a dolog természete szerit ez nem is lehet mindig kedvező.

Elégületlen. Azt mondja, nem lehet a püspökhöz bejutni — van annak is módja. Helybeliek — ha fontos és komoly ügyben jönnek, legbiztosabban délelőtt 10—11-ig fogad. 11—12-ig ki szokott menni orvosi rendeletra, 12—1-ig pedig a referenseket fogadja. Vidékiek látogatásának örülni szoktak, ha jó előre értesítik jöveleikről, mert szivesen küld értük kocsit és fogadja meleg szobával. A meglepetés szerű látogatásokat azért nem szereti, mert felhalmozott teendői között miattok sem megállapodott napirendjét nem tudja betartani, sem őket a kellő figyelemmel fogadni. Mindenkit minden időben azért nem bocsájthat magához, mert akkor egész napja reá menne. A titkár azonban mindenkit kihallgat és a lehetőség szerint minden jóvá kívánásnak eleget tesz.

N. G. A szerző nem tesz előlívta — azon már túl vagyunk. Az ügyet roppant sokáig húzzák. Üdvözlöt.

Brassó. A nevezett úgy még csak most van az alkudozási stádiumban — teljesen bizonytalan. Felsőbb helyről jött tudomásomra.

Köszönet. Az utóbbi is megjött, csak röviden és velősen.

Székely, Verespatak. Már annyiszor jeleztük s most u t o l j á s r a hirdetjük, hogy a pályázat egyszeri közlése 3 mond három korona.

P á l y á z a t.

Boicai róm. kath. iskolaszék egy ujonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet; pályázhatnak férfi és nőtanítók.

Fizetés: államsegély 900 kor.; hitköz-segétől: 100 kor. és lakás kertilletménnyel.

Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt tankötelesek oktatása. Az állás azonnal elfoglalandó.

Pályázati kérvényekókmányokkal együtt f. é. december 19-ig nyújthatók be.

Boica, Déva mel., (Hunyadmegye) 1908. dec. 6.

Róm. Kath. Iskolaszék.

A verespataki róm. kath. kántori állásra a f. é. december hó 20-ig terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Javadalom: 1.) 1000 korona készpénz fizetés. 2.) stóla a vízkeresztli szokásos ajándékokkal együtt átlag: 300—350 korona. 3.) 100 korona lakbér. Kötelessége: az összes kántori teendők végzése a plébános utasítása szerit. 2.) az állami el-

iskolába járó róm. kath. növendékeknek heti 1—2 órában egyházi énekekben való oktatása. 3.) énekkar vezetése s annak tanítása szintén heti 1—2 órában. 4.) az előbbi funkcióktól mentes szabad idejében kényelmes s állásával összeegyeztethető irodai szolgálatot fog teljesíteni. Utóbbi alkalmaztatása nyugdíjigénnyel kapcsolatos. Zenekar vezetésére képes egyén előnyben részesül. Javadalom a szolgálati évek arányában, mennyiben a megválasztott fentjelzett kötelességeit megelégedésre teljesíti, legalább 300 koronával emelkedni fog. Véglegesítés egy próbaév után. Folyamodványok alólírothoz küldendők.

Verespatak, 1908. december 5.

Székely Károly,
plébános.

Az üresedésben lévő *szőkefalvi* róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: készpénzben 949 kor., szántó föld jövedelme 60 kor., összesen: 1009 kor., új lakás, gazdasági melléképület és tágas kert. Az arra jogosultak 100 korona ötödéves korpólékot is élveznek. Kötelességei: a mindennapi és ismétlőiskolások tanítása s a kántori teendők végzése. Pályázati határidő: 1908. december 20-a. Személyes jelentkezők előnyben részesülnek.

Szőkefalva, 1908. december 3-án.

Mártonffy Sándor,
esperes-plébános.

Az adventi szentidővel

kezdődik

Dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök úrnak legutóbb megjelent nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapírra van nyomva s kis 8-adrét alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor. Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadóhivatalában Esztergomban.

Úgyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, úgy mint:

Isten és Világ. Különös tekintettel a természettudományra. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 250 oldal. Ára füzve 2 kor. 40 fill., kötve 3 kor. 40 fill.

A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti egyetemi templomban hittani kara által a Horváth-fele jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 225 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Eg. Kutatások a geologia és theologia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8 adret, 462 oldal. Ára füzve 6 kor., kötve 7 kor. 50 fillér.

Domínus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrét, 118. oldal. Ára füzve 1 kor. 20 fill., kötve 1 kor. 80 fillér.

A diadalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adret, XII. és 292 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egyben ajánlom a ftdő urak becses figyelmébe dusan berendezett és nagy választékú szent kép, rózsafüzér és imakönyv raktáramat a legutányosabb árak mellett.

Mutatvány küldeményeket választás végett, valamint minta-képeket kívánatra szivesen küld

Buzárovits Gusztáv
könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedés
Esztergomban.

Papp György könyvnyomdája Gyulafehérvárt.

Legujabb könyvnyomda Alsófehérvármegyében.

Szállítója és nyomtatója:

a Nagyméltóságú és főtisztelendő erdélyi püspöki hivatalnak, a gyulafehérvári ev. ref. esperesi hivatalnak, az Erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulatnak, a Gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnak, a Gyulafehérvári kir. törvényszéknek és kir. ügyészségnek, Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának, a Gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári népbank részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári „Julia” takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári püspöki elemi és polgári leányiskolának, a Gyulafehérvári állami elemi és Gyulafehérvári iparos és kereskedő tanonciskolának, a Gyulafehérvári kir. közjegyzői hivatalnak, az összes ügyvédi irodáknak, a gyulafehérvári és vidéki nagyobb kereskedő cégeknek, a Gyulafehérvári „Johanna” gőzmalomnak, a Zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolának, a Zalatnai takarékpénztár részvénytársaságnak stb. és az erdélyrészi róm. kath. lelkészi hivatalok egy nagyobb részének.

♦♦♦♦♦ **Állandó kiadványai:** ♦♦♦♦♦

KÖZMŰVELŐDÉS

Politikai, társadalmi, rk. vallásirodalmi és szép-
irodalmi heti közlöny. ♦♦♦♦♦

Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat
tulajdonában.

XXX-ik évfolyam.

Gyulafehérvári Hírlap

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági
hetilap. ♦♦♦♦♦

Saját tulajdonában.

XXVI. évfolyam.

Erdélyi Oltáregyes. Lap

Az oltáregyesületek hivatalos közlönye. V. évfolyam.

Megjelenik füzet alakban havonként egy-
szer két nyomtatott iv terjedelemben.

Eüfizetési ára egész évre 2 korona.

E nyomdában jelentek meg továbbá és kaphatók a következő művek:

PÜSPÖKMEGYEI ZSINAT.

Írta: Forster János, szentszéki tanácsos.

Háromszáztizenkét sűrűn nyomtatott oldalon tájékoztat ezen. az olvasó külön észrevételeinek feljegyzésére szolgáló margóval ellátott vastag füzet a megyei zsinat megtartásának módjáról és szükségese előkészületeiről. az erdélyi speciális viszonyok tekintetbe vételével, a következő tartalom-jegyzék szerinti sorrendben: Előszó. — A zsinatról általában. — Megyei zsinat Erdélyben 1822-ik évben. — A kolozsvári 1848. évi zsinat (?) — A megyei zsinat előkészítése, — összehívása, — helye és ideje, — tagjai, — hatásköre, — tisztviselői. — A zsinati ügymenet leírása. — A zsinat tárgyalási anyagáról. — A hitgyszagok hirdetése. — A prédikálás, hitoktatás. — A szentségek. — A keresztség. — A bérmálás. — Az Eucharistia. — A bűnbánat. — Az utolsó kenet. — Az egyházi rend. — A házasság. — A papság tökéletes élete. — A testületi tisztesség. — A pap háztája. — Testületi szellem. — A zsinat egyéb teendői. — A szerzetesek ügye. — A hívő nép erkölcsi nevelése. — A hivatalos ügykezelés. — Az egyházi bíráskodás. — Zárószó.

A füzet ára 2 korona. Bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fillér.

Intenciók könyv.

(Liber intentionum.)

A szentmisék naponkénti folytatólagos végzésének kimutatására szolgáló rovatos könyv akár egyes áldozároknak, ad personam, akár nagyobb egyházak vagy szerzetesintézetek sekrestyéigazgatói számára.

- Ára 1 kor. 60 fillér, portómentes küldéssel 2 korona. -

Az élet értéke és jelentősége.

Bilczewski József lembergi püspök körlevele a középiskolai tanulókhöz. Ford. Szporni János, főgimn. tanár.
Ára 20 fillér.

A gyermekek házi neveléséről.

Írta: Bálinth György.

Ára 10 fillér.

Papi nyugdíj könyvecske. Ára 20 fillér.

Lelkészi hivatali nyomtatványok, püspöki, esperesi, lelkészi címmel nyomtatott levélpapírok, levélborítékok stb. stb. nagyraktára.